

Toimetaja veerg

Uus aasta toob usutavasti kõikidele rohkem rõõmu kui eelmine. Sellises lootuses saadetakse alati ära vana ja võetakse vastu uus. Meile, eestlastele ja Eestimaa armastajatele, toob algav aasta tähtsündmuse — Eesti Vabariigi välja kuulutamisest möödub 90 pikka aastat. Koolilapsed küsivad sageli, kuidas saab Eesti Vabariik saada 90-aastaseks, kui vahepealsesse aega jäid mitmed okupatsioonid, küüditamised, sõjad? Tõepoolest — Eesti ei ole alates 1918. aastast kuni tänase päevani olnud kogu aeg iseseisev, kuid meie eestlastena oleme kogu selle aja suutnud vabadust oma südames hoida ja selle tunde säilitamise kaudu võime uhkusega tõdeda, et Eesti taasiseseisvumine on kõikide meie ühine töö ja vaev.

Eesti Vabariigi juubeliaasta sündmused juba kestavad ning kõikidel meil on omad plaanid, kuidas seda eesti rahva jaoks olulist sündmust väärilt tähistada. Juubeliaasta tähistamine sai alguse juba seljatatud aasta novembrikuu 28. kuupäeval, mil möödus 90 aastat Eesti Maanõukogu otsusest kuulutada end kõrgema võimu kandjaks Eesti territooriumil. Esimene kulminatsioon on 24. veebruaril 2008, mil pidulikult tähistatakse üle Eesti ja üle maailma Eesti kogukondades Eesti Vabariigi 90. sünnipäeva. Teine kulminatsioon leiab aset võidupäeval paraadiga Tallinnas. Lõppkulminatsioon toimub jällegi 28. novembril 2008 — päeval, mil möödub 90 aastat Vabadussõja algusest. Sellele kuupäevale on kavandatud ka Vabadussõja Mälestussamba avamine Tallinnas Vabaduse väljakul. Aasta igas kuus kuni novembrini toimuvad ajalooliselt temaatilised üritused, mis katavad kogu Eesti.

Nüüd pöördungi Teie poole, kallid lugejad! Kui teil on vähegi võimalust ja soovi, pange kirja Eestiga seotud meenutused aastatest 1918–2008 ja saatke Eesti Raja kas Eesti või Saksa toimetusele. Nagu kõlab üks juubeliaasta eesmärkidest tahame meiegi taaselustada mõttesilda meie riigi sündimishetkede juurde ja kujunemislukku. Tahame seda rõõmu ka lugejatega jagada!

Karin Aana

KUTSE

Eesti Vabariik tähistab 90. aastapäeva

Sel päeval tunnetame eriti tugevasti oma maa ja rahva minevikku ja saatust läbi aastakümnete

Bocholti Eesti Rahvuskoondis ja Eesti Ühiskond Saksamaa Liitvabariigis soovivad veeta tähtpäeva üheskoos Teie, Teie pereliikmete ja sõpradega ning paluvad Teid osa võtma ja ühiselt tähistama

Eesti Vabariigi sünni piduliku kontsert-aktusega laupäeval, 23. veebruaril 2008

algusega kell 15.30 Bocholti linnas Kolpinghaus'is, Kolpingstr. 3-5

Peokõnelejaks tuleb kohale diplomaat hr Margus Särglepp Berliini Eesti suursaatkonnast, palvust peab õpetaja pr Pille Talvar, esinevad klassikalise programmiga kitarriduo Mait Martin ja Hannes Kühn Karlsruhe ning EÜSLi Projektkoor.

Järgneval seltskondlikul koosviibimisel rõõmustavad meid tantsu- ja laulumuusikaga kolm noormeest

Tallinna Muusikakoolist.

Tere tulemast Bocholti!

EÜSL ja Bocholti Eesti Rahvuskoondis

Esinduskogu koosolek

EÜSLi Esinduskogu korraline koosolek toimus laupäeval, 17. novembril Hamburgis hotellis „Alte Wache“. Kohal olid kõik Esinduskogu liikmed. Külalisena oli kutsutud selgitusi jagama EÜSLi raamatupidaja hr Braun. Arutlusel olev päevakord oli pikk nagu alati ja tulised mõttevahetused kestsid tubli tööpäeva.

Alljärgnevalt kokkuvõtlikult tähtsamatest aruteludest ja otsustest:

1. Raimond Leitaru revisjonikomisjoni esimehena selgitas, et hr Brauni poolt koostatud ja esitatud 2005. a ja 2006. a kassaaruanded on tehtud Saksamaa Maksuameti jaoks. Aruanded on põhjalikud ja korralikult koostatud, kuid Esinduskogule oleks vaja esitada ülevaatlik koondaruanne. Sellise kompaktse ülevaate peaksid koostama esimees ja kassapidaja. Kuna revisjonikomisjon mõndade kvitungite puudumise tõttu oma tööd läbi viia ei saanud, lükati kassaaruannete kuulamine edasi. Revisjonikomisjon teadustab delegaate oma töö tulemustest e-posti teel.

2. Maksuameti uutest nõudmistest mittetulunduslike ühingute raamatupidamisele rääkis hr Braun. Eksisteerivad kindlad ettekirjutused, mille järgi tema koos R. Ziemiinskiga EÜSLi 2005. a ja 2006. a kassa/majandustegevuse aruanded koostas. Lisaks sellele tuli täiendavalt ka aastate 2003–2005 tegevusaruandeid uutele nõudmistele kohaselt ümber vormistada.

3. Sulo Rosenthal tutvustas tema poolt EÜSLile kuuluva Berliini maja kohta koostatud ehitustehnilist ning väärtuslikku hinnangut. Oma mahukas ja väga põhjalikus töös võttis ta arvesse maja vanust (maja on ehitatud 1912. a), maja praegust ehituslikku seisundit, iga üksiku korteri seisundit, Berliini üürikorterite keskmisi hindu, maatuukkide hindu Berliini selles rajoonis. Eelnevast tulenevalt võib öelda, et maja on keskmises ehituslikus seisundis ja tema turuväärtus antud hetkel on 1,7 miljonit eurot. Järgnevalt loetles S. Rosenthal üles remonditööd, mis oleksid hädavajalikud ja vältimatud (esifassaadi, trepikoja renoveerimine, osaliselt veel ühekordse klaasiga akende vahetamine jne). Nende tööde maksumuseks kujuneks u 430 000 €.

Lisaks sellele on vaja uuendada kümne eriti halvas seisukorras oleva korteri vannitoad ja elektriseadmed, ühtekokku maksumusega 113 000 €. Seega oleks vajalik investeeringute suuruseks 543 000 €. Teostades eelpoolmainitud investeeringud, oleks võimalik maja turuväärtust tõsta 2,43 miljoni euroni.

Otsustati moodustada komisjon koosseisus S. Rosenthal, M. Remmert, R. Leitaru ja R. Ziemiński, kes töötaks välja erinevad stsenaariumid, kuidas majaga edasi toimetada.

4. Esinduskogu tutvus allorganisatsioonide poolt laekunud avaldustega ning juhatause poolt ettepanekuna esitatud 2008. a eelarveprojektiga. Järgmise aasta eelarve võeti vastu allpooltoodud kujul.

5. Järgmisel aastal otsustati välja anda neli EÜSLi stipendiumit, suurusega 150 € kuus.

6. Määrati kindlaks Annabergis toimuvate suuremate ürituste kuupäevad ning korraldajad.

7. EÜSLi liikmeskond suureneb iga aastaga, seisuga 31.12.07 oli EÜSLis 418 liiget.

8. Kinnitati EÜSLi 2008. aasta valimiste ajakava ja protseduur (eraldi tutvustus käesolevas lehenumbris).

9. Kuulati ettevalmistustest Eesti Vabariigi 90. aastapäeva ülesaksa-

maalisest tähistamisest Bocholtis (vt kutset ülal).

10. Maie Kisis-Vainumäe tutvustas ESTO 2009 programmi ja orgkomitee lähemaid ülesandeid.

11. Võeti teadmiseks Kaja Telschowi aruandlus ja tegevus EÜSLi Berliini arhiivi korrastamisel.

Meeli Bagger
EÜSLi sekretär

EÜSLi 2008. aasta eelarve

Väljaminekud üritustele ja projektidele

	Taotletud, EUR	Eraldatud, EUR
1. Bocholti RK	250,00	250,00
2. Hamburgi RK	1 060,00	850,00
3. Ostwestfaleni RK	400,00	250,00
4. Müncheneri RK	600,00	250,00
5. Projekt Müncheni Eesti Kool	1 490,00	1 490,00
6. Kölni RK	1 310,00	530,00
7. Baden-Württembergi RK	200,00	200,00
8. Eesti Sõjaväelaste Koondis	350,00	350,00
9. Laste puhkelaager Eestis	3 000,00	2 000,00
10. Hamburgi Eesti Kool	5 600,00	4 600,00
11. EÜSLi Projektkoor	6 000,00	4 500,00
12. HEA Selts	1 490,00	900,00
13. Jõulukingitused lastele	-	1 500,00

Muud EÜSLi väljaminekud

14. Projekt 55+ (Seenioride päevad)	3 000,00	1 500,00
15. Töö- ja Kultuuripäevad Bad Godesbergis	4 000,00	2 000,00
16. Lastepäevad	2 500,00	2 000,00
17. Koroona- ja Jakkoloturniir	1 500,00	1 000,00
18. EÜSLi stipendiumid	10 000,00	7 200,00
19. Geislingeni mälestussamba hooldamine	350,00	350,00
20. EÜSLi arhiiv	-	650,00
21. EÜSLi Esinduskogu Peakoosolek Annabergis	4 000,00	3 000,00
22. EÜSLi juhatause koosolekud	2 400,00	2 000,00
23. Kulud Eesti Raja väljaandmiseks	1 500,00	1 500,00
24. Ajalehetoimetuse büroo- ja telefonikulud	500,00	300,00
25. EÜSLi raamatupidamine	2 400,00	2 400,00
26. Juhatause esimehe bürookulud	500,00	400,00
27. Juhatause esimehe reisikulud, lilled, kaardid jm	2 500,00	1 500,00
28. EÜSLi internetilehekülj (K. Mikk)	300,00	300,00
29. Internetilehe serverikulud (R. Leminsky)	90,00	90,00
30. Halli üür	5 568,00	2 800,00
31. EÜSLi albumi koostamine	6 000,00	-
32. EÜSLi 2008. a valimised	1 000,00	1 000,00
33. EV 90. aastapäeva tähistamine 23.02.08 Bocholtis	4 000,00	2 300,00
34. Pärja asetamine Geislingenis veebruaris 2008	-	420,00

Kokku **73 858,00** **50 380,00**

EESTI RADA

Eesti Rada

Eesti Ühiskond Saksa Liitvabariigis häälekandja
Vanim väliseesti väljaanne
Asutatud 1945. aastal

Peatoimetaja/Chefredakteur: Karin Aanja
Vastutav toimetaja Saksamaal/
Verantwortlicher Redakteur
Deutschland: Maie Kisis-Vainumäe

Kaastöötaja/Mitarbeiter: Meeli Bagger

Toimetus Saksamaal/
Redaktion Deutschland:

EESTI RADA
Maie Kisis-Vainumäe
In der Gracht 10
D-51105 Köln
tel: 0221/83 47 03
faks: 0221/830 31 03
e-mail: EestiRada@yahoo.de

Toimetus Eestis/
Redaktion Estland:

Karin Aanja
Tipu mnt 7
71201 Kõpu, Viljandimaa
tel: (+372)53 929 684
Küljendaja: Kaja Pöder, Tallinn
Trükkikoda: Bookmill, Tartu

Kirjasaatjad:

Vilma Brinkmann / Hamburg
Karin Ladva-Zoller / München
Marleen Nõmmela / Tartu
Liilika M. Allev / Hamburg
Raina Potter-Beckmann / Ost-
Westfalen-LippWestfalen-Lippes
Avo Suurvärav / Tallinn
Mari Tomp / Belgia

Tellimine/Abonnement:
Aastatellimus 25 EUR
Euroopas 28 EUR
Väljaspool Euroopat 15 EUR
Tudengitele

Eesti Raja konto:
Estonische Volksgemeinschaft
in der BRD
EESTI RADA Deutsche Bank,
Hamburg BLZ: 20070024
Konto nr 440011504
IBAN:
DE64200700240440011504
BIC/SWIFT: DEUTDEDBHAM

Kuulutused, reklaam/
Anzeigen, Reklame:
1,00 EUR/cm²
alates 50 cm² – 0,80 EUR/cm²
alates 100 cm² – 0,70 EUR/cm²
alates 200 cm² – 0,60 EUR/cm²
üle 300 cm² – 0,50 EUR/cm²

Leinakuulutused:
Kahe veeru laiusega
1 cm kahel veerul – 5 EUR

Toimetus jätab endale õiguse
toimetada ja lühendada kaastöid
ning kirju nende selguse huvides.
Avaldatud artiklite sisu eest
vastutavad allakirjutatud.

Armsad lugejad!

Toimetusele ja sellega meile kõigile saabusid jõulusoovid ja uue aasta tervitused Eesti välisminister Urmas Paetilt, Tallinna Ülikooli Akadeemilise Raamatukogu Väliseesti kirjanduse sektorilt ja Eesti Arhiivilt USAs.

Jõuluaeg Ost-Westfalen-Lippes

OWLi eestlaste hulgas on kujunenud traditsiooniks, et jõululaud kaetakse enda valmistatud roogadega. Selleks, et kõik toidud õigeaegselt valmiks, alustati ettevalmistustega juba 29. novembril, päevakorras verivorstitegu Bad Oeynhausenis.

3. advendil kohtusid usinad perenaised veelkord — sedakorda koos abikaasade ja lastega, et tähistada saabuval jõulupühi.

Pärast hõrgutavat lõunasööki rõõmustasid nii suured kui väikesed lapsed ühise kavaga emade meeli (isad meie ringkonnas eesti keelt ei räägi) ning kõikide üllatuseks väisas üritust ka jõulumees oma suure kingikotiga.

OWLi eestlased soovivad kõigile Saksamaal elavatele kaasmaalastele edukat alanud aastat!

Raina Potter-Beckmann

Lapsed Bad Oeynhauseni jõulupeol

Eesti lastele jõulutaat Eestist!

Belgias elavaile Eesti lastele oli jõulurõõm kahekordne: oodatud ja tore pidu ning oh, mis üllatus, jõulumees lausa kodumaalt, otse Eestist!

Üsna jõuluseikluse alguses mõistis Eesti Seltsi korraldus-toimkond, et ootusi on krooninud edu: külla oli saabus Tõeline Jõuluvana! Ja samas väga kaas-aegne — saabus ta ju lennukiga! Taat oli toimekas ja energiline juba Brüsseli lennujaamas — kõik, kel oli õnne olla õigel ajal õiges kohas, said Eesti kommist suu magusaks.

Talvemeleollu kaunistatud peosaali saabus lustima ja taadiga kohtuma üle 130 lapse, kel emad-isad ja vanavanemadki kaasa kutsutud. Peomaja ees lehvitud Eesti lipp oli kõik õigesse paika juhatanud.

Avasignatuuri järgselt lavale astunud väike viiuldaja Anette juhatas meid jõulumeleollu... Vaadata-kuulata jõuti NaabriMari tantsurühma kahe lastegrupi esinemist, jõulumuusikat ning mahukat fotoreportaazi eestlaste tegemistest Belgias. Laudadel oli iga külalist ootamas Belgia jõulu-

kook. Kõikide rõõmuks töötas väike müügillett parimate paladega Eestimaalt. Ent olulisim oli kindlasti ootusärevus, millal ometi tuleb jõulumees!? Lõbusa ühis-tantsu ajal kõlas koputus ja pettuda ei tulnud ühelgi siiral silmapaari: üks läks lahti ja seal ta oli, suur kott seljas, tore jõuluvana, termos näpus. Esimesest kingitusest, mis jõulumehel kotist välja sai võetud, jätkus kõigile — pani ju taat rahva reipalt ja „oma pilli järgi tantsima“.

Lapsed kogunesid peakülasel kutsel vanusegruppide kaupa laulma ja tasu — Eesti päritolu kommikott — tegi meele rõõmsaks küll! Suure põnevuse ja pinge maandamiseks oli peo lõpul toimunud suur joonistamine nähtavasti mõnusaks lahenduseks.

Belgia Eesti Selts, jõuluürituse peakorraldaja, tänas kõik toetajaid ning abilisi, kellela tulemus nii vahva poleks saanud. Seltsirahvas loodab koos väikeste ja suurte pidulistega edaspidigi rõõmsalt kohtuda!

Mari Tomp
Belgia Eesti Selts

Jõuluvana saabumas Eestist Euroopa pealinna, kus teda ootamas ja tervitamas Eesti Belgia Selts

Foto: Andres Putting

Jõulupidu Karlsruhe

Karlsruhe ja ümbruskonna eestlased ning Eesti sõbrad (ei peetud kaugeks kohale sõita ka Frankfurtist, Stuttgartist ning Heidelbergist) pidasid üheskoos jõulupidu laupäeval, 8. detsembri õhtul Hagsfeldi Ökosiedlungi hubases saalis.

Jõulupeo avas Sven Bagger, tervitades kokkutulnud 35 peokülast, eriti aga kõige pisemat — viiekuust Leeli Kipparit.

Traditsioonikohaselt järgnes kontsertosa, kus esinesid Karlsruhe Muusikaülikoolis õppivad või äsja lõpetanud muusikud. Programmi kokku pannud Piret Randalu tutvustas palade vahepeal lühidalt heliloojaid ning ettekantavaid teoseid.

Alustuseks esines duo Mari-Liis Vihermäe (flööt) ja Tiiu Sisask (klaver). Nad esitasid Bach-Gounod „Ave Maria“ ning Jules Massenet'i „Meditationen“. Seejärel esitas Tiiu Sisask kaks pala oma isa Urmas Sisaski klaveritsüklist „Tähistaevas“ („Sternhimmel“). Lõpetuseks oli võimalik kuulda klaveriduo Ave Kruup ja Triinu Boutahir esituses neljal käel Maurice Ravel'i lastelugude tsüklist „Ma mère l'oye“ kolme osa. Suurepärase kontserdi tänuhäheks said muusikud südamliku aplausi kuulajatelt ning

kingitusekotid Svenilt. Samas saime kuulda ühest kurvast, aga teistpidi ka väga rõõmustavast uudisest — Mari-Liis Vihermäe asub 1. jaanuarist tööle ERSOs teise sooloflöödi kohale. Meie pidusid oma mänguga alati kaunistanud ning kõikidel üritustel usina abilisenä tuntuks Mari-Liis jätab Karlsruhe maha palju sõpru. Soovime Mari-Liisile palju loominguilisi kordaminekuid Tallinnas!

Tublid perenaised (Anne, Piret, Karin, Laana, Leili, Meeli, Ilona) olid valmistanud isuäratavad ehteestilikud jõuluroad, mida kõigil oli võimalik proovida. Sült ja hapukapsas, heeringas ja rosolje, verivorstid ja seapraad — kõik, mis jõuluaegsele pidulauale kuulub, maitses oivaliselt.

Ühelt korralikult eesti peolt ei puudu ka ühislaul. Laululehed

Mari-Liis Vihermäe

Foto: Sven Bagger

jagati laiali ning Piret Randalu klaverimängu saatel sai taas kord läbi võetud kogu rahvusvaheline jõululaulude repertuaar.

Kohvi ja kooke nautides ning omavahel mõnusalt juttu vestes sai õhtu kiirelt otsa. Kahju, et sedakorda jõuluvana mahti polnud meie poolt läbi astuda. Aga ehk järgmisel aastal?

Tänud ka EÜSLile, kelle toetus meie jõulupeo heale kordaminekule kaasa aitas.

Pilte meie üritusest saab vaadata internetis www.degdeg.de.

Meeli Bagger

Müncheni eestlaste jõulupidu

Müncheni eestlaste jõulupidu toimus laupäeval, 8. detsembril algusega kell 16.00 Müncheni kesklinnas asuvas Maailma Majas (Eine Welthaus e.V.). Kohale oli tulnud koos lastega 90 inimese ümber.

Avasõnad lausus EÜSLi Müncheni Rahvuskoondise esinaine Karin Ladva-Zoller. Jõulujumalateenistuse pidas Kadri Pulk, kes on ajakirjanik ja Eesti Usuteaduste Instituudi üliõpilane. Sellele järgnes jõululaulude kontsert, millel esinesid viie eestikeelse jõululauluga EÜSLi Müncheni Eesti Kooli lapsed. Esitamisele tulid: „Tiliseb, tiliseb aisakell“, „Oh kuusepuu“, „Päkapikk“, „Päkapikk õpetab jõulutantsu“ ja „Kes elab metsa sees?“. Jõulupeolt ei puudunud ka jõuluvana, kes astus sisse, kott pungil kingitusi. Mõned lapsed pidid kahjuks oma kommikotti väga kaua ootama, sest jõuluvana nimekirjas oli 28 last. Jõululaualt ei puudunud ka sellel

Müncheni Eesti Kooli lapsed jõulupeol esinemas

aastal eestimaine kartulisalat, rosolje, kiluvõileivad ja kringel. Suur aitäh perenaistele, kes meie söögilaua eest hoolt kandsid. Lastele oli sellel peol tralli ja lusti kuhjaga ning nii mõnedki said veel hiljem laval on muusikaalsust näidata. Müncheni jõulupeod on

kujunenud ürituseks, kuhu tulevad aastast korra ka need, kes muidu aktiivsete liikmete hulka ei kuulu. Oli tore pidu!

Karin Ladva-Zoller
EÜSLi Müncheni RK esinaine

Jõulupeod Hamburgis

● 16. detsembril toimunud jõulupeole oli suure üllatusena kohale tulnud noor Lutheri Kiriku Instituudi üliõpilane — diplomand Eestist, Kadri Pulk. Teda kutsus Saksa-maale praost Schümers-Paas Langenfeldist. Meie austatud ja kõrges vanuses kirikuõpetaja Hasselblatt Hannoverist pidas jõulujutlust koos Kadri Pulgaga. Kokkutulnud Hamburgi vanurid ja noorukid leidsid, et vanad ja noored õpetajad jagasid omavahel jõulu-evangeeliumi kuulutamist üllatavas sõbralikkuses.

Proua Pulk on EELK Reegi koguduse organist Hiiumaal. Elab Valga linnas, töötab Eesti Raadio korrespondendina, samuti ajakirjanikuna ajalehes Valgamaalane. Tal on kaks poega Rauno ja Jaak Kaur (keda kutsutakse Jussiks),

viimane oli emaga koos meile külla tulnud.

Nii oli väga hubane koosviibimine meie peres, millest võtsid osa ka paljud HEA Seltsi liikmed. Rikkalikult kaetud jõulupärasest söögilauast leiti ka iseküpsetatud pirukaid, mida pr Maija Imantsi oli teinud „läti maitsega“ retsepti järgi. Gina Bauer oli mõned vanad köidetud Eesti Raja väljaanded kaasa toonud. Need leidsid noorte hulgas suurt tähelepanu.

Lõpuks annetasid Gina soovil kokkutulnud jõulupidulised umbes 30 „hamburglast“, kena summa-kese ESTO 2009 läbiviimise heaks. Suurim tänu kõikidele, kes kaasa aitasid selle jõulupuu õnnestumisele!

Wilma Brinkmann / Hamburg

● 08.12.2007 toimus ka Eesti Kooli ning HEA Seltsi ühine jõulupidu eesti lastele ja peredele, mille alustuseks kuulati kirikus ühiselt jõululugu. Iga-aastase hea tavana nauditi soome meremeeste kiriku hubastes ruumides kaasa-toodud rikkalikku toidulauda, meisterdati koos õpetajate Ülle Röberi ja Reet Meyeriga, lauldi ja tantsiti koos Liilika M. Allevi ja Laura Balzeriga. Õnneks suutis ka sel aastal jõulumees otse Eestist Hamburgi ümbruskonna laste juurde, et kuulata muusikaõpetaja Larissa Nizkeri käe all õpitud laule ning üllatada Lotte-teemaliste kingitustega. Suur tänu Ira Widderich'ile organiseerimast!

Liilika M. Allev / Hamburg

ESTO 2009 uudised

Tutvustame Teile ESTO 2009 Rahvapeo peadirigenti Tarmo Vaaski Bremenist ja rahvatantsijate ja võimlejatega tegelevat Mari Tompi Brüsselist.

ESTO orgkomitee

Töö kooridega võtab ESTO-I enda kanda Tarmo Vaask

ESTO Rahvapeol kooride poolt esitusele tulevate laulude valiku ning ettevalmistustega seonduva töö on lahkelt enda õlgadele võtnud hetkel Breemeni Riigiooperis töötav dirigent Tarmo Vaask.

Repertuaari kohta ütleb ta: „Esitame valikut 2009. aasta Üldlaulupeo üldkooride kavast, lugusid, mis igapähele õpitavad. Kindlasti laulame midagi Roman Toi sulest, Gustav Ernesaksa “Mu isamaa on minu arm” ja Miina Härma “Tuljakut”. Veel on aega ka kõiksuguste ettepanekute jaoks, et muuta kava põnevamaks. Kogu maailma laulueestlased, olete oma ideedega teretunud!”

Alljärgnevalt väike tutvustus:

Tarmo Vaask (sünd. 1967) lõpetas Tallinna Konservatooriumi 1992. aastal koorijuhtimise erialal (prof Olev Oja), lisaks õppis ta orkestridirigeerimist Peeter Lilje, prof Roman Matsovi ja Paul Mägi juures.

Aastatel 1994–1997 stažeeris Tarmo Vaask Stuttgardi Muusikaakadeemias prof Dieter Kurz'i (koorijuhtimine) ning professorite Thomas Ungar'i ja Christoph Adt'i (orkestridirigeerimine) juures. Ta on osalenud ka Frieder Berniuse, Helmuth Rillingi ja Hiroyuki Iwaki meistrkursustel.

Tarmo Vaask on töötanud külalisdirigendina Eesti Projekti kammerkooriga, Eesti Rahvusmeeskooriga ja Kooriühingu Kammerkooriga. Samuti dirigendina Eesti Rahvusoperis ja assistendina Eesti Riikliku Sümfooniaorkestri juures. 1990. aastal võitis Tarmo Vaask vabariiklikul noorte koorijuhtide konkursil II koha.

Kontakti Eestiga hoidis Vaask hiljemgi — siin juhatas ta saksa romantilist muusikat Eesti Filharmoonia Kammerkoori ees, samuti dirigeeris ta Pärnu Linnaorkestrit ja Vanemuise Sümfooniakoori XIII rahvusvahelisel Trompetipäeval.

Saksamaal on Tarmo Vaask tegutsenud mitmete kooride ja orkestrite külalisdirigendina, valmistanud ette kontserdiprojekte tuntud kollektiividega, sealhulgas Baseli Barokk-

orkestriga, Stuttgardi Ensemble Interferenz'ga. Koostöös Freiburgi Domchor'iga juhatas ta muuhulgas Mahleri suurejoonelist „Ülestõusmise-sümfooniat“ Stuttgartis ja Freiburgis.

Pärast õpinguid tegutses Tarmo Vaask Freiburgi Akadeemilise Orkestri peadirigendina, hiljem külalisdirigendina. Selle orkestriga on ta esitanud hulgaliselt sümfoonilist muusikat, viibinud turneedel Ameerika Ühendriikides, Kanadas ja Prantsusmaal ning lindistanud CDsid Wagneri, Bruckneri ja Mahleri loominguga.

Aastal 2000 assisteeris ta maestro Neeme Järvit Kölnis Tobiase „Joonase lähetamise“ väljatoomisel. Sama kava valmistas Tarmo Vaask ette ka Radio France'le Pariisis. Aastatel 2002–2007 oli Vaask peakoormeisteriks ja dirigendiks Tüüringeni ooperis ja Heidelbergi teatris ning Schwäbisch Gmündi Filharmoonikute peadirigendiks. 2007. aasta suvest alates töötab ta samas ametis äsja Saksamaal aasta parimaks ooperiks pärjatud Breemeni Riigiooperis. Siin juhatab Tarmo Vaask muuhulgas Kálmáni operetti “Silva” (“Die Csárdásfürstin”) ning Rossini “La Cenerentola”.

Tarmo Vaask on Nicolaus Harnoncourti “barokkmuusika-piibli” “Kõnelev muusika” (“Musik als Klangrede”) tõlkija, mis ilmus Eestis 2003. aastal kirjastuselt Talmar-Põhi.

Rahvatantsijate ja võimlejatega ESTO-I tegeleb Mari Tomp

Mari, kes ise terve elu aktiivne rahvatantsija on olnud ning nüüdseks ka diplomeeritud tantsujuht on, paneb tantsurahvale/võimlejatele südamele, et tähtis pole mitte rühmade suurus, vaid osavõtt. Kõik, kes esineda soovivad, nii vanad kui ka päris pisikesed, ja kel on tantsija hing, andke endast teada. Tantsude valiku ning ilusate muustrite moodustamise eest hoolitseb juba Mari!

Mari Tomp on sündinud Eestis ning elab aastast 2004 Belgias. Aktiivse inimesena on Mari Tomp kaasa aidanud Brüsseli Eesti Koori loomisele, ta on moodustanud ja juhendab Belgia eestlaste tantsurühma „NaabriMari“. Aastast 2007 tegutseb

tema juhendamisel ka Eesti laste tantsu- ja rütmikagrupp Brüsselis. Mari Tomp on Eesti Selts Belgias peasekretär.

Mari Tomp on abielus ja nelja lapse ema. Hetkel on tal lõpetamisel Tallinna Ülikooli Koreograafia teaduskond.

EÜSLi korralised valimised aastal 2008

Aastal 2008 toimuvad järjekordsed korralised Esinduskogu liikmete valimised. Informatsiooniks EÜSLi valimiskord.

Saadikute valimine

1. EÜSLi liikmed valivad 12 saadikut neljaks aastaks kirjalikult ja salajase hääletamise teel.
2. Saadikute valimine toimub eranditult kirja teel.
3. Eesti rahvusest seltsi liikmed on valimisõiguslikud, kui nad on valimiste toimumise momendiks saanud 18-aastaseks.
4. Seltsi toetajaliikmetel ei ole valimisõigust ja neid ei saa valida seltsi juhtorganitesse.

Seltsi juhtorganid

Saadikud – 7 liiget
Juhatus – 5 liiget

Valimiskomisjon

1. Valimiste seaduslikuks läbi viimiseks moodustatakse saadikute poolt valimiskomisjon.
2. Valimiskomisjon koosneb kolmest seltsi liikmest, kes ei tohi kuuluda seltsi juhtorganitesse ega ise valimistel kandideerida.
3. Valimiskomisjon valib eesistuja ja sekretäri.
4. Valimiskomisjon on vastutav valimiste probleemituks läbi viimiseks, valimistähtsusest kinnipidamiseks ning valimistulemuste väljaselgitamiseks. Valimiste tulemus tehakse juhatusle kirjalikult teatavaks.

5. Valimiskomisjoni tegevus loetakse uue saadikute kongressi kokkukutsumisega lõppenuks.

Kandidaadid

1. Saadikuks tohib esitada igat liiget, kes tunneb selleks kutsumust.
2. Kandidaadid esitlevad ennast juhatuse esimehele vabas vormis foto ning eluloo lühikokkuvõttega. Taotluses peavad olema ära toodud: ees- ja perekonnanimi (sünnijärgne nimi), sünniaeg ja koht, perekonnaseis, elukutse ning postiaadress.
3. Juhatus esimees avalikustab valimiskomisjoni kandidaatide nimekirja kui ka valimisõiguslike liikmete nimekirja pärast nende kontrolli vastavust punktidele 1–8.
4. Kandidaat peab valimiste toimumise ajaks olema saanud vähemalt 18-aastaseks.
5. Kandidaat peab olema olnud vähemalt 12 kuud EÜSLi liige, olema kuni valimisinimekirjade avaldamiseni tasunud liikmemaksu ning ei tohi olla eelnevalt kohtu poolt karistatud ega süüdimatuks tunnistatud.

Valimiste tähtajad

1. Alates kandidatuuri teatavaks tegemise momendist on kandidaatidel võimalus ennast kolme kuu jooksul tutvustada.
2. Kandidaatide valimine kestab kuu aega.
3. Saadikud määravad kindlaks valimiste toimumise aja.

Valimiste kord

Valijad saavad kinnise ümbriku,

milles on:

- (1) kandidaatide nimekiri
- (2) pitsatiga valimisümbrik
- (3) isiklik valimisõigussedel

Punkt (1) lisa: Valijad tohivad kuni **12 kandidaati** omal valikul kandidaatide nimekirjas alla kriipsutada. **Juhul kui on rohkem kui 12 kandidaadi nimi alla kriipsutatud, loetakse valimisedel kehtetuks.** Ka täiendavad ette võetud sissekannete puhul loetakse valimisedel kehtetuks.

Punkt (2) lisa: allakriipsutatud valimisedelid panna **pitsatiga ümbrikku ja sulgeda.**

Punkt (3) lisa: isiklik valimisõigus **allkirjastada.**

Juhul kui isiklikul valimisõigussedelil puudub allkiri, loetakse antud valimisedel kehtetuks.

Pitsatiga kinnine ümbrik, milles on valimisedel, tuleb koos allkirjastatud isikliku valimisõigussedeliga sulgeda eraldi kirjaümbrikku ning postitada valimiskomisjonile, märkides ümbrikule saatja nime ja postiaadressi.

Järgmises Eesti Raja väljaandes teatame ajagraafikust, tähtaegadest jne.

EÜSLi juhatus

Müncheni Eesti Kool alustas esimest õppeaastat

22. septembril alustas Müncheni Eesti Kool esimest õppeaastat. Kooli on registreeritud 18 õpilast. Samal ajal toimub ka mängugrupp.

EÜSLi Müncheni Eesti Kooli õpilased ja juhtkond 2007. aasta sügisel: Kooli juhataja, eesti keele ja joonistamise-meisterdamise õpetaja: Merike Eckle
Muusikaõpetaja: Ave Nieler
Finantsid: Karin Ladvá-Zoller

3–4aastaste grupp:

- Henry Hegstl
- Katharina Hengstl
- Anna Lukats
- Gabriel Nieler
- Marius Nieler
- Aureelia Paschke
- Helina Steindl
- Rahel Strauß
- Rebeka Strauß
- Silja Ziegler
- Maya Zoller

5–6aastaste grupp:

- Lauri Gabriel Eckle
- Stefano Elias Elisabettini
- Madleen Heiländer
- Alexander Hengstl
- Maria Elisabeth Leemet
- Andre Lukats
- Rosanna Reilent

Info: Merike Eckle
tel: 089-82081674,
e-mail: merikesoosaar@hotmail.com

Müncheni Eesti Kooli juhtkond

Ühispilt esimesest koolipäevast

Emeriitprofessor Peter Petersen

Emeriitprofessor Peter Petersen

Detsembrikuus andis Hannoveri ülelinnapea Stephan Weil emeriitprofessor dr. med. Peter Petersenile (74) üle teenetemärgi Verdienstkreuz am Bande des Verdienstordens der Bundesrepublik Deutschland. Aumärgi teenis prof Petersen ära aastatepikkuste rakenduste ja väljaastumiste eest ühiskondliku, eriti rahvaste vastastikkuse mõistmise alal.

Vastu võttes punakullast risti, ütles prof Petersen: „Minu südameasjaks on ehitada silda Saksamaa ja Eesti vahel“. Weil toonitas, et prof Petersen on end pühendunud silmatorkavalt Saksamaa ja Eesti vastastikkusele arusaamisele. Ta töötab külalisprofessorina nii

Tallinna kui Tartu ülikoolis ja lisaks loengutele juhendab ta ka eesti doktorante/kandidaate väitekirjade kirjutamisel.

Eesti rahva ja kultuuri austaja prof Peterson organiseerib ja seda suures osas omal kulul 16. kuni 19. mail toimuvat üritust Eesti Kultuuripäevad Hannover 2008 ülelinnapea Stephan Weili, Niedersachseni kultuuri ja majandusministri Lutz Stratmanni, kadunud Jaan Krossi ja suursaadiku dr Clyde Kulli lahkkel soosingul ning kaitsel.

Prof Petersen: „Kultuuripäevadega maikuu 2008 tahame Hannoveris tutvustada eesti kultuuri. Haripunktiks on vahepeal maailma kuulsal Eesti Filharmoonia Kammerkoori kontsert prof Paul Hilleri juhatusel. Meie usume: Eesti kultuur oma algupärase keelega saab meie olevikule Euroopas ja lisaks sellele tervele inimkonnale olulisi tõukeid vahendada. Kellel tundlikud kõrvad kuulata, sellel uut tajuda.“

Erakordselt suure idealisti prof Peterseni entusiastlik panus eesti asja vedamisel väärrib meie austust, imetlust ja tänu.

ER

Saksamaa eestlaste juures mälestusi kogumas

Muljeid ja mõtteid välitöödelt

Möödunud aasta novembrikuu lõpul viibisin kümme päeva (reisimisega kokku arvates) Saksamaal, enamuse ajast Kölni kandis ning viimased neli päeva Hamburgis. Kogusin oma töökoha, Eesti Rahva Muuseumi (ERM) heaks eestlaste mälestusi — tegin eluloolisi intervjuusid nii juba üle 60 aasta eest sinna põgenenud inimeste, nende järeltulijate kui ka 1990. aastatel Saksamaale elama asunud eestlastega. Kokku vestlesin 19 inimesega, mida on viibitud aja kohta optimaalselt, kuid üldistuste tegemiseks kaunikesti vähe. Selle kõrval tutvusin ja suhtlesin ka nende lähikondsetega ning sain osa toredest sõpruskonnast koosviibimistest. Kuuldud elulood, nähtud kodud ja kogetud emotsioonid panid mõtlema, kui tähtis on olla avatud ja kuulata teiste kogemusi, et panna alus teineteisemõistmisele ja ühistundele, mida eestlased nii Eestis kui väljaspool Eestit jätkuvalt vajavad ja tunnevad.

On ju elulood, need inimeste elust rääkivad jutud osa Eesti ajaloost. Nende kirjutamine või rääkimine pakub võimaluse olnule tähendust anda ning sellega ühtlasi mõtestada olevikku ja tulevikku. Just argielu tasandi jutustuses väljendub kõige paremini inimese elu võimalikkus välismaal, tema identiteet ja seotus Eestiga, eestlusega. Vabalt voolanud vestluse vormis oli inimesel võimalus oma elu piirideta konstrueerida, väljendades niimoodi seda, mis on tema jaoks tähtis. Elulugu ei hõlma inimese elu kõiki kogetud sündmusi ja tundeid (kõik ei tulegi meelde või ei taheta avalikustada), selle edasiandmisel tehakse paratamatult seleksioon ning samal ajal ollakse mõjutatud oleviku sündmustest, tervisest ja meeleolust. Sellest hoolimata on elulugu hea vahend just isiklike kogemuste kaudu ühe grupi (nt Saksamaa eestlased) identiteeti ja eluolu uurida.

Kuigi mainisin eespool, et üldistusi on praegu raske teha, julgen väita, et erinevatel põhjustel

nii kaugemas kui lähemas minevikus Saksamaale sattunud iseloomustab vast kõige enam tahe hakkama saada, aga samuti soov tunda ja mõista kohalikku kultuuri (ehkki alguses olles teatavas kaitsepositsioonis). Selle kõrval hoiavad nad tugevalt kokku, saades üksteiselt tuge ja pakkudes võimalust emakeeles suhelda ning koostegemise kaudu end väljendada. Minu jutuajamistes kerkisid esile näiteks järgmised võimalused (alustades minevikust): skautlus, rahvatants, näitemäng, „Leelo“ koor, Euroopa Eestlaste Koor ja Hamburgi Eesti Kool, loomulikult ka jõulu- ja vabariigi sünnipäevapeod ja teised olulised üritused ning erinevate sõpruskondade ühistegevused, mis toovad rahva kokku.

Intervjuudest ja kohatud inimeste vestlustest jäi mul hinge soe mälestus, tundsin ennast igal pool oodatud külalisena, keda sõbralikult vastu võeti ja kelle kaudu taheti Eestisse oma elulugu saata. ERMi nimel tänan teid kõiki, eriti aga Mare Rahkemad, Liilika M. Allevit ja Ira Widderichi, kelle juures õõbisin, kaks esimest tegid tänuväärset tööd korraldades minu Saksamaal viibimist ja organiseerides intervjuusid. Muuseum loodab tekkinud kontakte tulevikuski säilitada ja veelgi laiendada. Meie asutus on viimastel aastatel järjest enam hakanud tegelema välismaal elavate eestlaste kohta käivate materjalidega. Nii loodan, et koostöö Saksamaa eestlastega — teid on ju palju rohkem ja suuremal territooriumil, kui ma oma reisil suutsin kohata ja näha — jätkub ja saab hoogu juurde. Kogutud elulood, sh saadud ja tehtud fotod jäävad muuseumi arhiivi ja neid kasutatakse uurimistöös (tsiteeritakse anonüümselt). Minu välitöid toetas Rahvusaaslaste programm, mis on öla alla pannud mitmetele eesti keelelise ja kultuurilise identiteedi toetamist väärtustavatele projektidele.

Marleen Nõmmela
ERMi teadur Tartust

Lugupeetud Eesti Raja lugeja!

Uuel aastal tahame me kõik oma töid-toimetusi eelmisest aastast paremini teha. Uurime Sinult, kallis lugeja, kuidas oled rahul ajalehega Eesti Rada ja milliseid muudatusi ootad lehe arengutes. Kõikide vastajate vahel, kes märgivad küsitluslehel ära oma nime ja aadressi, loosime välja tasuta osaluse EÜSLi üritusel, mille saab võitja ise 2008. aasta ürituste kalendrist välja valida. Loodame aktiivsele tagasisidele! (Küsimustikku saab täita ka EÜSLi kodulehel aadressil www.eüsl.de)
Head vastamist!

- Tellin Eesti Rada, sest** (tähistatavast sobivad variandid)
..... tahan toetada eestluse püsimumist Saksamaal
..... on huvitav lugeda
..... harjumusest
..... muud põhjused (mis?).....
- Tavaliselt**
..... loen lehe otsast lõpuni läbi
..... loen ainult mind huvitavaid artikleid
..... sirvin põgusalt
- Minu hinnangul on Eesti Raja põhifunktsioon**
..... informatiivne Saksamaa ürituste edastaja-kajastaja
..... kroonikalik
..... pakkuda ajakohast informatsiooni Eesti sündmustest
- Minu hinnangul PEAKS OLEMA Eesti Raja põhifunktsioon**
..... informatiivne Saksamaa ürituste edastaja-kajastaja
..... kroonikalik
..... pakkuda ajakohast informatsiooni Eesti sündmustest
- Millistel teemadel tahaksin Eesti Rajast rohkem lugeda?**
.....
.....
- Üldine rahulolu Eesti Rajaga**
..... väga hea
..... hea
..... rahuldav
..... halb
..... mõttetu leht
- Ettepanekud lehe sisulise poole paremaks muutmiseks:**
.....
.....
- Muud ettepanekud:**
.....
.....
- Kas on midagi, mis mulle Eesti Rajas eriti meeldib? Mis?**
.....
.....
- Kas näen mõtet, kui leht muutuks mahukamaks või suureneks ilnumissagedus?**
..... jah
..... ei

Vastused võivad olla anonüümsed, kuid oleksime tänulikud järgnevate andmete eest:

Olen	mees	naine			(kriipsuta alla)
Vanusegrupp	20–40	40–50	50–60	üle 60	(kriipsuta alla)

Eesti kohta saan informatsiooni (numereeri tähtsuse järjekorras: 1 — kõige rohkem jne)

- Eesti lehtedest (k.a Internet)
- Kuulan Eesti raadiosaateid
- Saksamaa lehtedest
- Eesti Rajast
- Muud allikad (mis?)

Soovin osaleda loosimisel! (kirjuta punktiirile oma nimi ja aadress)

Vastused palume saata hiljemalt 29. veebruariks Eesti Raja Saksamaa toimetuse aadressile. Küsitluse tulemused ja loosivõitja nime avaldame märtsikuu Eesti Rajas.

Viimane veerg

● 2007. aasta detsembris esitas president Toomas Hendrik Ilves Allar Jõksi järgmiseks seitsmeaastaseks ametiajaks õiguskantsleri kandidaadiks. Rahva hulgas populaarse Jõksi toetuseks tegid ühisavalduse neli väiksemat Riigikogu fraktsiooni. 18. detsembril toimunud salajasel hääletusel anti Jõksi vastu 56 häält ning tema poolt 36 häält, erapooletuid ei olnud. Seega ei valinud Riigikogu Allar Jõksi õiguskantsleriks tagasi.

● Reformierakonna ja Keskerakonna fraktsioon on teatanud, et soovivad uueks õiguskantsleriks Ülle Madiset, keda Vabariigi President ei ole kandidaadiks esitanud. Jõksi ametiaeg lõpeb 7. märtsil 2008.

● Vandaalid lõhkusid 3. jaanuari öösel Tallinnas Hirvepargi kivi-müüri kinnitatud mälestustahvli ja sodisid selle alla peaminister Andrus Ansipit solvava venekeelse väljendi ja üleskutse mitte kaotada vene hinge. Tahvel oli paigutatud Hirveparki 23. augustil 1987. aastal seal toimunud ajaloolise rahvakogunemise meenutuseks. Uus mälestustahvel saab seinale ilmselt Eesti Vabariigi aastapäevaks. Vandaale üritab leida politsei.

● 2007. aastal ei möödunud eesti kinomaailmas ükski kuu, ilma et saabuks teateid Eesti filmide rahvusvahelistel festivalidel võidetud auhindade kohta. „Sügisballi“ režissöör Veiko Õunpuu korjas novembris parima režissööri tiitleid mitmetelt rahvusvahelistelt filmifestivalidelt; Ilmar Raagi mängufilm „Klass“ täiendas kollektsiooni Türgis toimunud 13. European Films on Wheels festivalil Hõbedase auhinnaga ning Makedoonias peetud CinEdays põhiprogrammi peaauphinnaga. Autoriteedid arvavad, et lõpuks ometi on Eesti film jõudmas maailmaareenile.

● Eesti Keele Instituut (EKI) andis lõpuks välja viimase osa 150 000 sõnast ja 26 vihikust koosneva eesti keele seletava sõnaraamatu, mille väljaandmiseks valmistuti juba pool sajandit tagasi. Wiedemanni sõnaraamatu kõrval on see olulisim eesti kirjakeele kohta käiv koguteos. Aastal 2009 kavatakse EKI raamatu välja anda nelja-viieköitelisena.

● Tallinna Linnateatri peanäitejuht Elmo Nüganen on läbi aegade esimene eesti näitleja, kes mängib Moskva teatris peaosa. Isegi Nõukogude ajal ei juhtunud seda. Näidend „451 kraadi Fahrneiti“ esietendus Moskva teatris „Et cetera“ 22. detsembril. Etendus kritiseerib tugevalt praegust ühiskonda ja võimu.

● Rahvastikuministri esitatud ülevaates selgus, et sündimus on Eestis küll viimastel aastatel tõusnud, aga jääb 1970–1980. aastatele veel alla. Keskmise eluiga on suurenenud lõppenud aasta jooksul umbes ühe kuu võrra. Naiste eluiga oli mullu 78,5 aastat, jäädes Euroopa naiste keskmisele elueale alla veel 4 aasta võrra. Meeste eluiga vähendab nende riskikäitumine, selgitas rahvastikuminister Urve Palo. Rolli mängivad nooruspõlve uljaspäisus, hiljem alkohol ja südame-veresoonkonna-haigused.

AJUTRENN!

Sudoku nr 1/2008

1				4				
	4		8	2	7			
						8	6	
4	7	5				3		
	9				6		4	2
				5	3			8
		4		1		6		
9	2							7
		6	5					9

Kölni Eesti Rahvuskoondis ja EÜSLi Projektkoor tervitavad uut ilmakodanikku

Marie-Luise t, kes sündis 8. jaanuaril Schümersite perre

Õnnitleme vanemaid Merikest ja Michaeli ning kaksikõdesid Marion-Eliisat ja Mirjam-Kristiini!

Sudoku reeglid:

Täida kõik tühjad ruudud nii, et
a) igas üheksas reas (horisontaalselt)
b) igas üheksas veerus (vertikaalselt)
c) igas 3 x 3 ruudus numbrid 1 kuni 9 esinevad vaid **ühel korral**

Sudoku on populaarne Jaapani numbri-mõistatus, mis lööb laineid kogu maailmas. Pole vaja mingit matemaatikat ega arvutamist. Sudoku lahendamiseks on vaja vaid natukene loogilist mõtlemist ja arutlusoskust.

Tunneme rõõmu ja õnnitleme noort perekonda praost Merike Schümers-Paasi ja Michael Schümersit ning kaksikuid Marion-Eliisat ja Mirjam-Kristiini kolmanda tütrekese ja väikese õekese **Marie-Luise** (08.01.2008) sünni puhul

Eesti Ühiskond Saksamaa Liitvabariigis

Kallid Merike, Michael, Mirjam ja Marion!

Soovime murumuna ja viienda "M"i **Marie-Luise**

sünni puhul õnne ja kõike head!

Te üle Jumal valvaku!
Maie, Andrejs, Aivo, Immo

RAAMAT

Juhan Jaik
„HUNT“ + CD
Illustreeritud luulekogu lastele, lisatud CD
Kirjastus Canopus, 52 lk

Eesti romantilise kirjandusklassiku Juhan Jaigi humoorikas ja muhe luulekogu lastele. Sisaldab kirjaniku kuulsaid pikki eepilisi luuletusi, mille hulgas on paljude lugejapõlvkondade lemmikud „Hunt“ ja „Kass Karmilla“ ning ka ühe luuletuse — Hunt kohtus —, mis näeb trükimusta esmakordselt.

Lisatud CD, kus luuletusi loeb Tõnu Aav. Sobib lugemiseks ja kuulamiseks niihästi noortele kui ka täiskasvanud luulesõpradele.

Hind EUR 10.- + postikulud
Tellida saab otse kirjastusest
tonu.lember@canopus.ee või
Kihnu 2-52, Tallinn 13913, Estland

Pärast pikka ja rasket haigust
lahkus meie keskelt
lugupeetud kaasmaalane
ja kauaaegne EÜSLi liige

SENTA KALDA
sünd. Ellamaa

sündinud 4.10.1925 Vastseliinas
surnud 6.10.2008 Porz-Westhovenis

Südamlik kaastunne abikaasale,
lastele ja lastelastele

Eesti Ühiskond Saksamaa Liitvabariigis
Eesti Raja toimetus

Juubilarid!

Et Su rõõmude maa oleks ääretu lai,
kus iga päev oled ja kõnnid ja käid.
Et Su murede maa oleks mägede taga
ja Sinu jaoks üldsegi poleks seal rada.

Jaanuar
pr Ilse Ardamica
hr Eldor Päärman

Veebruar
pr Anastasia Bachmann
pr Vilma Brinkmann
pr Maia Inari-Stellmach
hr Leo Luht

Õnne juubilaridele hällipäevaks
soovib Eesti Ühiskond Saksamaa
Liitvabariigis ja Eesti Rada

Essentia Baltica 2008

“E” wie Estland

Väga oluliseks sündmuseks on 2008. aasta jaanuarist kuni juunini kestev **Essentia Baltica**, mis on Saksamaal Eesti, Läti ja Leedu vabariikide 90. aastapäevale pühendatud ulatuslik kultuuriprogramm.

Eesti keskendub oma üritustega Baden-Württembergi Liidumaale ning esitleb lisaks kultuurile end ka turismi, majanduse ning hariduse teel.

Info: www.estemb.de
(Essentia Baltica lehekülj on valmimas)

Täpsustusi, kommentaare,
ettepanekuid, kaastõid,
kuulutusi ja teateid ootame
aadressile
EestiRada@yahoo.de

Tähtaeg: iga paaritu kuu
10. kuupäevaks

Pilk ette

● 23. veebruaril 2008 Bocholti Eesti Rahvuskoondise ja EÜSLi ühine ülesaksamaaline **Eesti Vabariigi 90. aastapäevale** pühendatud pidulik kontsert-aktus algusega kell 15.30
Koht: Kolpinghaus
Kolpinghausstr. 3-5
Info: Richo Zieminski
r.zieminski@gmx.de

● 1.märtsil 2008 Hamburgi Eesti Rahvuskoondis
Jumalateenistus ja Eesti Vabariigi aastapäeva tähistamine algusega kell 15.00
Koht: Nicolai kirik, Abteistr. 38
Info: Fina Bauer
HSGBH@t-online.de

● Grupa Janke Randalu — CD Release
1.02.2008 — Mannheim
Koht: Alte Feuerwache
www.altefeuerwache.de
2.02.2008 — Stuttgart
Koht: BIX
www.bix-stuttgart.de
3.02.2008 — Schwäbisch Hall
Koht: Hospitalkirche
www.clubalpha60.de

● 18.02.2008 — Bremen
Paavo Järvi juhatusel Deutsche Kammerphilharmonie Bremen
Koht: Die Glocke,
algus kell 20.00
Info:
www.kammerphilharmonie.com

● 24.02.–20.04.2008 — Mainz
“Wilde Genialität — Der Mainzer Maler und Graphiker Gottlieb Welté”
(vt ER 6/07)
Koht: Landesmuseum Mainz
Große Bleiche 49-51
Info:
www.landmuseum-mainz.de

● 25.02.2008 — Stuttgart
Lüürikaõhtu autoritega
Elo Viiding, Jürgen Rooste,
Hasso Krull
Tõlge ja moderatsioon:
Irja Grönholm
Info: www.literaturhaus.de

● 16.03.2008 — Lübeck
Europäischer Konzertchor und Europäische Philharmonie Lübeck
Euroopa kontsertkoor kammerkoorige Eestist, Poolast, Leedust, Lätist, Soomest, Rootsis ja Saksamaalt
Joh. Sebastian Bachi „Matthäus-Passion“
Koht: Musik + Kongresshalle
Lübeck, algus kell 18.00
Willy-Brandt-Allee 10
Info: www.muk.de

● Näitus „Don't Worry — Be Curious“
4th Ars Baltica Triennial of Photographic Art
kuni 18.03.2008 — Berliin
Koht: Neue Gesellschaft für Bildende Kunst e.V.
Oranienstr. 25

● 31.03.–28.05.2008 — Kiel
Koht: Stadtgalerie Kiel
03.03.–05.04.2008 — Esslingen
Tallinna ja Stuttgarti kunstnike ühine klaasikunstinäitus “3 + 3”
Koht: Galerie „Kunst im heppächer“
Im Heppächer 3
Info: www.heppacher-art.de

Sudoku nr 1 lahendus

2	7	3	6	5	1	8	7	9
1	5	8	7	2	9	6	4	3
7	6	9	4	8	3	5	1	2
3	7	4	2	9	6	5	1	8
9	1	5	3	4	8	2	6	7
8	9	2	1	7	5	3	9	4
6	2	1	9	3	7	4	8	5
5	3	7	8	6	4	9	2	1
4	8	6	5	1	2	7	3	9